

Streekplanuitwerking waterberging

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 19 december 2006

Inhoudsopgave

1.	Introductie	5
1.1.	Aanleiding en doel	5
1.2.	Relatie met ander beleid	5
1.3.	Watertoets	6
1.4.	Leeswijzer	6
2.	De gekozen oplossing	7
3.	Het ruimtelijk kader	9
3.1.	Inleiding	9
3.2.	Beleidskader berging op land	9
3.3.	Beleidskader overige waterbergingsoplossingen	10
3.4.	Betekenis voor de regio's	11
4.	Uitvoering en doorwerking	15
4.1.	Doorwerking in bestemmingsplannen	15
4.2.	Borging bij waterschappen	15
4.3.	Veranderend grondgebruik	16
Bijlagen		
1.	Voorbeeldvoorschriften waterberging	17
2.	Kaarten	29

1 Introductie

1.1 Aanleiding en doel

De verwachte klimaatveranderingen leiden tot neerslag in grote hoeveelheden en grotere verschillen tussen droge en natte perioden. Nu al lijkt dit het geval te zijn. Om problemen met wateroverlast te voorkomen, zal overtollig regenwater moeten worden vastgehouden en tijdelijk, op land of ‘op’ water, moeten worden geborgen. Landelijk zijn over de aanpak van regionale wateroverlast afspraken gemaakt tussen rijk, provincies, waterschappen en gemeenten. Een daarvan betrof het reserveren van voldoende ruimte voor waterberging.

De provincie vindt het belangrijk dat de afspraken over waterberging in het Nationaal Bestuursakkoord Water, het Derde Waterhuishoudingsplan (WHP3), de reconstructieplannen en het streekplan worden nagekomen. Dit betekent dat zij ervan uitgaat dat de benodigde waterberging in 2015 is gerealiseerd. Hiervoor zijn naast een definitief begrensde bergingsgebieds zoekgebieden en globaal begrensde waterbergingsgebieden in genoemde plannen opgenomen. In het streekplan (2005) staat: “De waterschappen zullen uiterlijk 1 mei 2006 binnen de onderscheiden globaal begrensde en de zoekgebieden waterberging het areaal dat feitelijk nodig is voor regionale waterberging definitief begrenzen in overeenstemming met de gemeenten. Vervolgens zal de provincie voor 1 januari 2007 in een streekplanuitwerking deze definitief begrensde bergingsgebieden vastleggen. Uiterlijk 1 januari 2008 hebben de gemeenten de waterbergingsgebieden in hun bestemmingsplannen vastgelegd”.

De waterschappen Rijn en IJssel, Veluwe en Rivierenland hebben rond 1 mei 2006 hun voorstellen voor de definitieve begrenzing van de waterbergingsgebieden kenbaar gemaakt. Waterschap Vallei & Eem heeft haar bergingsopgave al vóór de vaststelling van het streekplan bepaald; haar (enige) waterbergingsgebied is definitief begrensde in het streekplan.

De provincie vindt het belangrijk dat het creëren van voldoende waterberging wordt ondersteund en gegarandeerd met het planologisch instrumentarium. Het doel van de streekplanuitwerking is daarom een planologisch kader te bieden voor waterschappen en gemeenten om de tijdelijke berging van overtollig regenwater ruimtelijk mogelijk te maken. Uitgangspunt daarbij is dat planologische instrumenten in samenhang met de waterhuishoudkundige instrumenten van de waterschappen worden ingezet. Het uiteindelijke doel is het realiseren van voldoende waterberging in 2015 conform de afspraken in het Nationaal Bestuursakkoord Water.

1.2 Relatie met ander beleid

De globaal begrensde waterbergingsgebieden en de zoekgebieden waterberging zijn behalve in het streekplan ook in het WHP3 en de reconstructieplannen Veluwe en Achterhoek opgenomen. In de reconstructieplannen is de ruimtelijke doorwerking gelegd bij het streekplan i.c. bij deze uitwerking. Het besluit tot het schrappen van de globaal begrensde waterbergingsgebieden en de zoekgebieden dat wij met deze uitwerking hebben genomen, heeft voor deze plannen dan ook geen gevolgen. Wel zal de definitieve begrenzing bij de eerstkomende herziening van het WHP3 en bij de actualisering van de reconstructieplannen ook in die plannen worden doorgevoerd.

De voorstellen van de waterschappen zijn gebaseerd op de voorlopige basisnormen van het Nationaal Bestuursakkoord Water. Wij zullen deze basisnormen voor de komende 12 jaar vastleggen. We zullen hierbij rekening houden met de komende besluitvorming op rijksniveau over de wijze van vastlegging.

1.3 Watertoets

De waterbeheerders hebben de benodigde informatie aan de provincie aangeleverd voordat met de opstelling van deze streekplanuitwerking is begonnen. Daarna is er een overleg geweest met alle waterbeheerders. Hierin zijn afspraken gemaakt over de watertoets bij enkele op te starten streekplanuitwerkingen. Voor de onderhavige streekplanuitwerking is afgesproken dat het wateradvies over het eerste ambtelijk concept zou worden gevraagd. De reden hiervan was het korte planvormingstraject. Vervolgens hebben de waterbeheerders na toezending van het concept aangegeven geen advies uit te zullen brengen. In de vergadering van de Provinciale Commissie Fysieke Leefomgeving heeft de vertegenwoordiger van de waterschappen instemming betuigt met deze streekplanuitwerking.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft de verantwoording van de gekozen waterbergingsoplossing. Hoofdstuk 3 geeft het ruimtelijke kader voor de gekozen waterbergingsoplossingen. Met cursief zijn de beleidsteksten, die toetsingskader zijn, aangegeven. Deze vormen een uitwerking van de streekplantekst. Hoofdstuk 4 gaat in op de doorwerking van het beleid en hoe de provincie daarbij een vinger aan de pols wil houden. Met de paragrafen in hf 3 en 4 is de volgorde in het streekplan aangehouden. Dat betekent dat voor de themakaarten de grenzen van de WGR-regio's zijn aangehouden en niet die van de watersystemen.

In bijlage 2 zijn de kaarten opgenomen, waaronder een verschillenkaart met een vergelijking tussen de waterbergingsgebieden in het streekplan 2005 en de veranderingen daarin door deze streekplanuitwerking.

2 De gekozen oplossing

Het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) en het provinciaal Waterhuishoudingsplan geven aan dat het watersysteem in 2015 op orde moet zijn. Voor het thema regionale wateroverlast hebben de waterschappen hun watersysteem getoetst aan de basisnormen uit NBW. Uit de toetsing is gebleken dat het watersysteem plaatselijk niet voldoet. Daar waar het watersysteem niet voldoet, hebben de waterschappen oplossingen aangedragen.

De waterschappen hebben de oplossing van de waterbergingsopgave, naast technische aanpassingen in het systeem en aanpassingen in het beheer, gevonden in:

1. water vasthouden in bovenstrooms gelegen watergangenstelsels (de “haarvaten”)
2. berging in verruimde watergangen
3. water vasthouden in bestaande of nieuwe plassen (op water)
4. water tijdelijk parkeren in waterbergingsgebieden (op land)

Op de themakaarten (kaarten 2.1 t/m 2.6 in bijlage 2) zijn deze oplossingen weergegeven. Deze kaarten vervangen themakaart 10 van het streekplan.

Alle waterschappen zoeken hun waterberging grotendeels in het robuuster maken van het watersysteem, met name door het verruimen van watergangen. De provincie acht deze benadering in overeenstemming met de afspraken in het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). De oorspronkelijke opgave, zoals opgenomen in het WHP3 en het streekplan, om overtollig water tijdelijk te parkeren in “de van nature overstroomde” gebieden is hiermee voor een groot deel verlaten. Dit heeft ertoe geleid dat de benodigde ruimte voor waterberging ten opzichte van de waterbergingszoekgebieden aanzienlijk is beperkt (zie kaart 3 in bijlage 2). Een belangrijke reden hiervoor is het feit dat de ruimtelijke begrenzing van de waterbergingszoekgebieden een aantal factoren groter is dan de werkelijke benodigde ruimte voor waterberging. Voor waterschap Rivierenland spelen daarnaast andere aspecten een rol, waaronder:

- oorspronkelijk is gerekend met een strengere norm dan de normen uit het NBW.
- het grondgebruik binnen het waterschap is hoofdzakelijk grasland, wat betekent dat gerekend is met de laagste norm.
- binnen het waterschap komen vele watergangen voor, vele malen meer dan bij de andere waterschappen. Vanwege de vlakke ligging van deze watergangen kan over het gehele wateroppervlak water worden geborgen, dat is in mindere mate mogelijk in de zandgebieden.

In het streekplan is het gebied langs de IJssel opgenomen als “regionale waterberging globaal begrensd”. Dit gebied is niet opgenomen als Ruimte voor de Rivier-maatregel om topafvoeren van de IJssel te reduceren. Derhalve is er vanuit de IJssel gezien geen reden meer waterbergingsgebieden langs de IJssel te creëren. Gezien de keuze van het waterschap Rijn en IJssel om de oplossing voornamelijk te zoeken in het watersysteem zelf en niet in regionale waterbergingsgebieden, vervallen deze locaties.

De gekozen oplossing geeft de mogelijkheid om “het realiseren en behouden van droge voeten” voor 2015 te realiseren én geeft voldoende invulling aan de trits “vasthouden, bergen, afvoeren”. In feite wordt nu meer dan in het streekplan 2005 gekozen voor vasthouden dan voor bergen. Dit geeft een waarborg dat er geen sprake zal zijn van afwenteling. Daarmee is de gekozen oplossing conform het beleid in het WHP3. De gekozen oplossing biedt daarnaast de mogelijkheid om te combineren met het realiseren

van andere (water)doelen (uit bijvoorbeeld Kaderrichtlijn Water, Nationaal Bestuursakkoord, WHP₃), te weten:

- voorkomen van droogte (voor onder andere de landbouw) door het verondiepen en verbreden van watergangen
- aanpak verdroging (voor landnatuur) door verondiepen en verbreden van watergangen
- waterkwaliteit en natuur in oppervlaktewater door inrichting van watergangen
- landschap en cultuurhistorie

3 Het ruimtelijk kader

3.1 Inleiding

Hoofdstuk 2 geeft aan dat de oplossing voor het voorkomen en beperken van regionale wateroverlast in Gelderland gezocht wordt

- in haarvaten door het vasthouden van water
- in verruimde watergangen
- door water vast te houden in bestaande of nieuwe plassen
- door het tijdelijk 'parkeren' van water op land (de waterbergingsgebieden)

De voorstellen van de waterschappen leiden tot het schrappen van de zoekgebieden waterberging en van de globaal begrensde waterbergingsgebieden.

Hieronder wordt uiteengezet welk planologisch kader voor deze oplossingen geldt. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen waterbergingsgebieden enerzijds en de overige oplossingen anderzijds. De reden hiervoor is dat de waterbergingsgebieden de uitwerkingsopdracht van Provinciale Staten betreffen. In bijlage 1 zijn voorbeeldvoorschriften opgenomen als hulp voor het regelen van de genoemde waterbergingsoplossingen in bestemmingsplannen.

3.2 Beleidskader berging op land

In het streekplan maken de waterbergingsgebieden deel uit van het groenblauwe raamwerk. Deze zijn bedoeld voor het tijdelijk bergen van water uit het regionale watersysteem ten tijde van grote neerslaghoeveelheden. Het streekplan hanteert hiervoor de volgende essentiële beleidsuitspraak:

In waterbergingsgebieden is functieverandering die het tijdelijk bergen van water frustreert, zoals verstedelijking, aanleg van bedrijventerreinen en hervestiging van glastuinbouw, uitgesloten. Dit betekent dat een dergelijke functieverandering alleen kan als de procedure van een streekplanherziening wordt gevolgd. Verder stelt het streekplan over deze gebieden: "Thans aanwezige functies en rechten worden conform de vigerende bestemming gehandhaafd. Agrarische bedrijfsbebouwing mag in beginsel worden uitgebreid voor zover noodzakelijk voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering. Uitbreiding van niet-agrarische functies die de waterbergingsfunctie kunnen belemmeren, zijn niet toegestaan. Bestaand agrarisch gebruik kan worden voortgezet; bestemmingswijzigingen of vrijstellingen die leiden tot nieuwe vormen van agrarisch gebruik die een belemmering kunnen vormen voor de waterbergingsfunctie zijn niet toegestaan".

Voorzover de waterbergingsgebieden liggen in voormalige zoekgebieden waterberging of globaal begrensde waterbergingsgebieden staan deze op een beleidskaart (kaart 1). Voorzover deze niet in een voormalige zoekgebied of globaal begrensd waterbergingsgebied liggen, zijn deze op een themakaart opgenomen.

Het streekplan verwacht van gemeenten dat zij de definitief begrensde waterbergingsgebieden uiterlijk 1 januari 2008 in hun bestemmingsplannen hebben vastgelegd. Zo niet, dan zullen Gedeputeerde Staten overwegen om over te gaan tot een aanwijzing aan de betreffende gemeente. Als de nieuwe Wro dan van kracht is, kan de provincie overwegen een ander instrument in te zetten zoals het zelf opstellen van een inpassingsplan.

Uit het bestemmen van waterbergingsgebieden kan planschade voortvloeien. Als voorbereiding daarop hebben alle waterbeheerders in Gelderland een schaderegeling opgesteld, die in afstemming met de gemeenten kan worden toegepast.

3.3. Beleidskader overige waterbergingsoplossingen

Verruimde watergangen en vrijwaring voor het vasthouden van water en peilverhoging

Over het verruimen van watergangen en het vasthouden van water zegt het streekplan:

“Voor het vasthouden van water zullen waterlopen aangepast moeten worden, gericht op verruiming van de bergingscapaciteit van het watersysteem. Daarbij dient zo veel mogelijk een koppeling plaats te vinden met fysieke ingrepen in de nabijheid van bestaande waterlopen”. *Daarom verwachten wij van de waterschappen dat zij het creëren van waterberging combineren met het realiseren van andere (water)doelen (uit bijvoorbeeld Kaderrichtlijn Water, Nationaal Bestuursakkoord, WHP3), te weten:*

- voorkomen van droogte (voor onder andere de landbouw) door het verondiepen en verbreden van watergangen
- aanpak verdroging (voor landnatuur) door verondiepen en verbreden van watergangen
- waterkwaliteit en natuur in oppervlaktewater door inrichting van watergangen

Als verbijzondering van een koppeling met fysieke ingrepen in de nabijheid van bestaande waterlopen vraagt het WHP3 (paragrafen 2.3.8 en 2.3.9) aandacht voor de relatie tussen waterbeheer en landschap en cultuurhistorie. In grote delen van Gelderland zijn waterlopen belangrijk voor de landschappelijke en cultuurhistorische identiteit. In elke regio is dat verschillend: laaglandbeken in de Achterhoek, sprengbeken op de rand van het Veluwemassief, weteringen in het Rivierenland, dichte slotenstelsels in de veengebieden langs de voormalige Zuiderzee, et cetera. Als uitwerking van de streekplantekst en aansluitend op de tekst van het WHP3 geldt het volgende beleid: *Bij het werken aan de watergangen is rekening houden met de landschappelijke context en de cultuurhistorische betekenis belangrijk. Het dient bij te dragen aan een landschap met een hoge kwaliteit.* De activiteiten die hierbij ondernomen moeten worden, zijn het opstellen van een landschapsontwerp bij de voorbereiding, het paraat hebben van landschappelijke en cultuurhistorische kennis en het integreren van de opgave waterberging met eventuele andere opgaven (bijvoorbeeld natuur in het geval van HEN-wateren). De ervaringen van het Belvoirproject Water en cultuurhistorie / landschap dat waterschappen en provincie gezamenlijk uitvoeren, kunnen hierbij van dienst zijn.

Het streekplan stelt dat bestemmingswijzigingen en verruimingsmaatregelen door gemeente en waterschap moeten worden afgestemd. Deze streekplanuitwerking hanteert daarbij het volgende beleid: *Gemeenten zorgen dat het vasthouden van water in plassen, het verruimen van watergangen en het vasthouden van water in haarvaten binnen het bestemmingsplan passen en dat na realisering hiervan het gebruik als zodanig wordt beschermd.* Door het gebruik van doeleindenomschrijvingen binnen de bestemmingen, die zijn toegesneden op de noodzaak van het realiseren van waterberging, aangevuld met flexibiliteitsbepalingen in het bestemmingsplan, houden de waterbeheerders voldoende mogelijkheden bij de concrete uitwerking van de waterberging.

Op themakaarten, zonder beleidsstatus, zijn per WGR-regio indicatief de te verruimen watergangen en de te benutte waterplassen aangegeven.

3.4. Betekenis voor de regio's

Stadsregio Arnhem-Nijmegen

Waterberging in deze regio wordt gevonden door het verruimen van watergangen en door het vasthouden in het watersysteem. Vooral functiecombinaties zijn in dit verstedelijkte gebied interessant. Het Duivense Broek is een definitief waterbergingsgebied.

De gemeenten Duiven en Zevenaar bestemmen dit gebied uiterlijk 1 januari 2008 als waterbergingsgebied in het bestemmingsplan.

In het Lingesysteem zijn bij verbreding van watergangen aan de bovenloop functiecombinaties mogelijk met ecologie (ecologische verbindingzones) en recreatie/ecologie (Park Lingezegen). In Park Lingezegen en het Waardevol landschap Hollanderbroek is de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit van belang als ingang voor ontwerp.

Er kan aansluiting gevonden worden bij de kernkwaliteiten van de Waardevolle landschappen Stuwwal Nijmegen / bekken Groesbeek, Ooijpolder en Rijnstrangen, Hollanderbroek en Rivierduin Wijchen-Bergharen.

Combinaties met ecologische doelen zijn mogelijk bij Wijchen/Nederasselt aan de Zeedijksche Leigraaf c.a., en de Niftrikse Wetering

Stedendriehoek

Voor de regio Stedendriehoek is voorzien in een definitief begrensd waterbergingsgebied, het vasthouden van water in bestaande plassen, berging in verruimde watergangen en vasthouden van water in haarvaten. Het definitief waterbergingsgebied bij Eefde-west betreft deels een functiecombinatie met een bedrijventerrein, met de aanleg van een wegtracé en met EHS-verweving. Conform de bestuurlijke afspraken tussen provincie, waterschap en gemeenten (mei 2006) zal binnen de functiecombinatie en de daarbij behorende ontwerpogave 280.000 m³ voor waterberging gereserveerd worden (250.000 m³ regionale berging, 30.000 m³ lokale berging). De afbeelding hiernaast geeft aan hoe de functiecombinatie gedacht is. De combinatie van waterberging en EHS-verweving zal ten westen van de N348 plaatsvinden en de combinatie met het bedrijventerrein ten oosten van deze weg.

De gemeenten Zutphen en Lochem bestemmen dit gebied uiterlijk 1 januari 2008 als waterbergingsgebied in het bestemmingsplan.

Voor de waterberging in de Stedendriehoek kan aansluiting gevonden worden bij de kernkwaliteiten van de Waardevolle landschappen Graafschap, Zuidelijke IJsselvallei, en Wiggen Oost-Veluwe.

Combinaties met ecologische doelen zijn mogelijk bij Twello aan de Fliert en aan de Voorsterbeek. Combinaties met stedelijke ontwikkeling zijn mogelijk in en om de stad Apeldoorn met de sprengbeken c.a.

Noord-Veluwe

De waterberging in regio Noord-Veluwe zal vorm krijgen door de definitief begrensde waterbergingsgebieden langs de middenloop van de Hierdense beek en bij Nijenstein (reeds gerealiseerd) en door water vast te houden in de plassen bij Bussloo en Hattermerbroek.

Bij de inrichting dient de (historisch-)landschappelijke structuur als ontwerpaanleiding, met name in de Waardevolle landschappen Oosterwolde – Oldebroek, Randmeerkust agrarisch, Wiggen Oost-Veluwe en Noordelijke IJsselvallei. Combinaties met ecologische doelen zijn mogelijk aan de Hierdense Beek, aan de Heigraaf en de Lummer Wetering in Oldebroek-Oosterwolde, en aan de Groote Wetering bij Wapenveld/Heerde.

Het waterschap heeft bij de uitwerking van de waterbergingsopgave rekening gehouden met de aanleg van de Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld in het kader van het project "Ruimte voor de Rivier". Met de betrokken overheden (Rijk, provincie, waterschap en gemeenten) zullen bestuurlijke afspraken worden gemaakt over de realisatie van deze hoogwatergeul.

De waterberging in langs de middenloop van de Hierdense beek ligt niet in een zoekgebied waterberging en staat daarom niet op de beleidskaart. Omdat er overeenstemming is met de grondeigenaar, *verwachten wij van de gemeente dat zij dit gebied uiterlijk 1 januari 2008 als waterbergingsgebied bestemt in het bestemmingsplan.*

Achterhoek

In de regio Achterhoek zal berging worden gevonden in haarvaten en verruimde watergangen. Deze staan niet op de themakaart, omdat het waterschap nog onvoldoende duidelijk heeft waar de kansen liggen. Combinaties met andere functies is een belangrijk speerpunt in het stroomgebied van de Baakse Beek. De benedenstroomse landgoedgordel (Waardevol landschap Graafschap) geeft aanleiding om opgaven voor waterberging te combineren met opgaven voor natuur, landschap en cultuurhistorie. Vergelijkbare opgaven liggen in de benedenstroom van de Berkel (eveneens Waardevol landschap Graafschap) en het Waardevol landschap Hummelo en Keppel / Slangenburger. In Waardevol landschap Winterswijk is de combinatie met natuuropgaven en het kleinschalige boerenland belangrijk.

Rivierenland

Het voorkomen van wateroverlast in de regio Rivierenland is gericht op het vasthouden van water in verruimde waterlopen en combinaties met andere functies. Dergelijke maatregelen in het bestaande watersysteem zijn effectief, omdat het gebied relatief vlak is. Hierdoor doen alle watergangen mee met de berging. Bijna alle bergingscapaciteit van het watersysteem kan daardoor effectief worden benut.

Aan de waterlopen van het Lingesysteem moet veel gebeuren. Dit watersysteem is bijzonder omdat het afwatert via natuurlijk verval, net als in het verleden. De nieuwe inrichting dient inspiratie te ontleen aan de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten, met name in de Waardevolle landschappen Lienden, Ommerense Veld en Rijswijkse Veld, Buren - Kerk-Avezaath, Regulieren, en Passewaay-Opijnen.

In de Bommelerwaard kan aansluiting gevonden worden bij de kernkwaliteiten van het Waardevol landschap Kom-oeverwal Bommelerwaard en de ecologische doelstelling van Capreton.

Combinaties met ecologische doelen zijn verder mogelijk in het Land Maas en Waal aan

de Rijksche Wetering, en aan de Oude Rijn bij Lienden. Voor een combinatie met een ontgroning is gekozen bij Beuningen (nieuwe plas Geertjesgolf). Mocht deze ontgroning onverwachts niet gerealiseerd worden, dan zal het waterschap de berging alsnog door een verruiming van watergangen realiseren.

Regio Vallei

De waterberging in regio Vallei zal plaatsvinden in het reeds in het streekplan vastgelegde definitief begrensde waterbergingsgebied in het Binnenveld. Hier is een combinatie gezocht met natuur en vindt de waterberging plaats in een voormalig inundatiegebied van de Grebbelinie. Wij accepteren dat de gemeenten dit bergingsgebied per 1 januari 2008 in hun bestemmingsplannen opnemen in plaats van 1 januari 2007 zoals het streekplan vraagt.

Zorgvuldig ontwerp is nodig bij het sleutelen aan de haarvaten van het watersysteem, met name in de Waardevolle landschappen Binnenveld, Scherpenzeel, Veldbeek en Arkemheen.

4 Uitvoering en doorwerking

Het realiseren van waterberging vraagt van gemeenten en waterschappen een instrumentele afstemming. Voorafgaande aan de uitvoering zal de gemeente het planologisch mogelijk moeten maken aanpassingen aan het watersysteem te doen. Vervolgens zal na realisering ervan planologische borging nodig zijn. Toepassing van het instrumentarium van de waterschappen zal daarop aan moeten sluiten. Van de waterschappen wordt verwacht voor het realiseren van de waterberging overige noodzakelijke activiteiten te ondernemen door onder andere inzet van het haar ter beschikking staande instrumenten (denk bijvoorbeeld aan keur, onteigeningsmogelijkheden).

4.1 Doorwerking in bestemmingsplannen

Het streekplan stelt dat uiterlijk 1 januari 2008 de gemeenten de definitief begrensde waterbergingsgebieden in hun bestemmingsplannen vastleggen en dat Gedeputeerde Staten een aanwijzing zullen overwegen als een gemeente daar niet aan voldoet. Om voorbereid te zijn op eventuele planschade hebben alle Gelderse waterbeheerders inmiddels een planschade regeling opgesteld die in afstemming met de gemeenten kan worden toegepast. De provincie zal medio 2007 nagaan of de bescherming van de waterbergingsgebieden in bestemmingsplannen per 1 januari 2008 geëffectueerd zal zijn.

Voor berging in verruimde watergangen en in plassen voegt deze streekplanuitwerking aan het streekplanbeleid toe: *Gemeenten zorgen dat het vasthouden van water in plassen, het verruimen van watergangen en het vasthouden van water in haarvaten binnen het bestemmingsplan passen en dat na realisering hiervan het gebruik als zodanig wordt beschermd.* Door het gebruik van doeleindenomschrijvingen binnen de bestemmingen, die zijn toegesneden op de noodzaak van het realiseren van waterberging, aangevuld met flexibiliteitsbepalingen in het bestemmingsplan, houden de waterbeheerders voldoende mogelijkheden bij de concrete uitwerking van de waterberging.

Bij de invulling van de zoekzones wonen en werken en zoekzones landschappelijke versterking houden de gemeenten expliciet rekening met het watersysteem en zorgen in overeenstemming met de waterbeheerders voor voldoende ruimte voor waterberging. De gemeenten vragen de waterbeheerders vroegtijdig mee te denken over deze invulling. Het watertoetsproces is daartoe het meest geëigende formele instrument.

4.2 Borging bij waterschappen

De feitelijke realisering van de waterberging is de verantwoordelijkheid van de waterschappen. In stedelijk gebied zal vanwege “werk met werk” vaak worden samengewerkt met de gemeenten. *Voor het thema waterberging nemen de waterschappen in het waterbeheerplan een kaart op met de ligging van de definitief begrensde waterbergingsgebieden. Daarnaast wordt de omvang van de te verruimen watergangen aangegeven. Na realisering vindt bescherming en veiligstelling ervan met de keur plaats. Daartoe dienen de verruimde watergangen op de legger van het waterschap te worden geplaatst.*

We willen het watersysteem ook voor de lange termijn op orde houden voor wat betreft het thema regionale wateroverlast. *De voortgang wordt opgenomen in de jaarlijkse provinciale voortgangsrapportage en besproken in het bestuurlijke voortgangsoverleg tussen provincie en waterschappen. In dit kader zal worden nagegaan of de planologische medewerking door gemeenten vlot verloopt.*

Daarnaast willen wij dat het watersysteem periodiek getoetst wordt aan de normen voor regionale waterlast. *De waterschappen zullen eens per 12 jaar een toetsingsronde uitvoeren en stellen op basis daarvan maatregelenpakketten op.*

4.3. Veranderend grondgebruik

Het watertoetsproces is een belangrijk middel voor de waterbeheerders om voldoende waterberging te laten ontstaan bij plannen voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen of voor herstructureringen. Dit geldt onder andere voor de gemeenten bij het nader invullen van de zoekzones wonen en werken en de zoekzones landschappelijke versterking. Het is de verantwoordelijkheid van de besluitnemende overheid, vaak gemeenten, om de waterbeheerders vroegtijdig te verzoeken inbreng te leveren. *De waterparagraaf van het betreffende ruimtelijk plan dient expliciet in te gaan op de wijze waarop waterberging en waterafvoer in het betreffende plan zijn geregeld. Van een bestemmingsplan mag worden verwacht dat waterberging en waterafvoer in de voorschriften is geregeld.*

Het WHP3 zegt onder andere het volgende over de toepassing van de watertoets: “De initiatiefnemer maakt een integrale, goed onderbouwde, ruimtelijke afweging. De begrippen ‘een goede ruimtelijke ordening’ en ‘een goede ruimtelijke onderbouwing’ uit de Wet op de Ruimtelijke Ordening bieden een juridische basis om de ruimtelijke consequenties voor het watersysteem mee te nemen. Als de waterbeheerder vindt dat zijn inbreng en wateradvies onvoldoende zijn meegenomen in een ruimtelijk plan kan hij gebruik maken van bestaande bezwaar- en beroepsmogelijkheden. De rol van de waterbeheerder in de watertoets is exclusief toebedacht aan de formele waterbeheerder. De waterbeheerder draagt immers voor het beheer van het watersysteem de bestuurlijke verantwoordelijkheid.

Indien het niet mogelijk is nadelige effecten op de waterhuishouding te voorkomen, is compensatie van de effecten nodig. Afspraken tussen initiatiefnemer en waterbeheerder over financiering en uitvoering van de compensatie zullen vóór de vaststelling van het ruimtelijk plan gemaakt moeten worden. Compensatie van eventuele negatieve effecten op de waterhuishouding dient binnen het plangebied plaats te vinden. Financiële compensatie wordt niet erkend als alternatief omdat dan toch altijd sprake zal zijn van waterhuishoudkundige afwenteling. Indien geen reëel maatschappelijk haalbaar compensatie-alternatief voorhanden is, is realisatie van de nieuwe ontwikkeling uitgesloten. Van de initiatiefnemer wordt verwacht de besluitvorming over compensatie en planontwikkeling gelijktijdig te laten verlopen”.

Verandering van grondgebruik binnen een bestaande bestemming kan consequenties voor het waterbeheer hebben. Als hiervoor een art. 19 procedure gevolgd moet worden, is de watertoets van toepassing.

Bijlage 1

Voorbeeldvoorschriften voor waterberging in bestemmingsplannen

Inleiding

In het streekplan is aangekondigd dat aan de gemeenten een aantal voorbeeldvoorschriften beschikbaar wordt gesteld, waarmee de waterbergingsfunctie in bestemmingsplannen zou kunnen worden vastgelegd. In deze bijlage zijn de bedoelde voorbeeldvoorschriften opgenomen.

De opzet van deze voorbeeldvoorschriften past binnen de bestemmingssystematiek met hoofdgroepen zoals het ministerie van VROM die in het kader van het project Digitaal Uitwisselbare Ruimtelijke Plannen (DURP) in samenwerking met diverse instanties (o.a. NIROV, VNG, etc.) heeft uitgewerkt en ook binnen de coderingssysteematiek uit het Informatie Model Ruimtelijke Ordening (IMRO). Omdat de DURP- en IMRO-systeematiek met enige regelmaat verder worden verfijnd en aangepast, is sprake van een momentopname. Verder is van belang dat deze voorbeeldvoorschriften niet meer kunnen zijn dan een leidraad. Elke gemeente heeft immers zijn eigen bestemmingsmethodiek. Deze voorbeeldvoorschriften kunnen een richting aangeven waarlangs de bestaande bestemmingsmethodiek kan worden aangepast en/of aangevuld, maar zijn niet bedoeld als model waarvan het gebruik dwingend zou zijn voorgeschreven. De voorschriften, of onderdelen daarvan, kunnen naar behoefte gebruikt worden.

Het door middel van planologisch-juridische instrumenten vrijwaren van gronden van bebouwing en andere activiteiten die de onbelemmerde berging en afvoer van water frustreren, is noodzakelijk. Voor de waterbeheerders moet vooral duidelijk zijn dat het terrein te allen tijde beschikbaar is voor waterberging bij extreme neerslagsituaties. De keuze voor een hoofdbestemming waterberging met agrarisch medegebruik of een hoofdbestemming agrarische doeleinden met waterberging als medegebruik, hangt af van de geplande frequentie van inundatie van het terrein en de wensen van het waterschap in deze.

Waterbergingsoplossingen

Door de waterschappen is een viertal oplossingen voor het realiseren van extra waterbergende capaciteit gevonden, namelijk:

1. water vasthouden in het bovenstrooms gelegen watergangenstelsel (de “haarvaten”);
2. water bergen in verruimde watergangen;
3. water vasthouden in bestaande of nieuwe plassen (op water);
4. water tijdelijk parkeren in waterbergingsgebieden (op land).

Wanneer deze oplossingsrichtingen moeten worden vertaald naar bestemmingsregelingen, dan kan het volgende worden opgemerkt:

Ad 1:

Onder de ‘haarvaten’ van het watersysteem kunnen bijvoorbeeld worden verstaan bestaande greppels, laagtes in het landschap e.d. Daarbij gaat het met name om gronden waarbij een ander gebruik dan waterberging primair is, zoals agrarische bedrijfsvoering, natuur, e.d.

De meest passende bestemmingsregeling is een bestemming waarbij door middel van de doeleindenomschrijving de waterbergende functie wordt toegevoegd aan de primaire –bijvoorbeeld agrarische- bestemming. De van deze voorbeeldvoorschriften deel uitmakende bestemmingen *Agrarisch – Landschappelijke Waarden (A-LW)* en *Agrarisch – Landschappelijke en Natuurwaarden (A-LNW)* kunnen hiervoor worden toegepast.

Ad 2:

Het bergen van water in verruimde watergangen biedt als het gaat om de juridisch-planologische vertaling in een bestemmingsplan de meeste uitdagingen.

In de eerste plaats is hier de eigendomssituatie van belang bij het kiezen van de toe te passen bestemmingsmethodiek. Zijn de aan de watergang grenzende gronden eigendom van de waterbeheerder, dan zal het bestemmen van dergelijke gronden als “Water” of eventueel “Primair Waterberging” het meest voor de hand liggend zijn. Is sprake van eigendom van derden, dan zal met de belangen van de eigenaar bij het leggen van de bestemming rekening gehouden dienen te worden. Mogelijk moet dan worden gekozen voor - bijvoorbeeld - een agrarische bestemming waarbij de functie ‘waterberging’ aan de doeleindenomschrijving is toegevoegd.

Ook het bestaande gebruik vraagt aandacht, met name de vraag of bestaand gebruik al dan niet naast de waterbergende functie kan worden voortgezet als primair gebruik. Moet de waterbergende functie het bestaande gebruik geheel verdringen, dan zal wederom de bestemming “Water” of “Primair Waterberging” de aangewezen optie zijn. Is sprake van bestaand agrarisch gebruik dat kan worden voortgezet naast de waterbergingsfunctie, dan zal bijvoorbeeld een agrarische bestemming met in de doeleindenomschrijving opgenomen de functie ‘Waterberging’ meer voor de hand liggen.

Ad 3:

Water krijgt als in de belangenafweging c.q. ruimtelijke onderbouwing mee te nemen element een steeds meer nadrukkelijke plaats in ruimtelijke plannen. Denk daarbij aan de invoering van het watertoetsproces en de verplichte waterparagraaf in bestemmingsplannen. In het verlengde daarvan kan er voor worden gekozen in bestemmingsplannen waterlopen en -partijen, die deel uitmaken van het waterstelsel en landschappelijke waarde hebben of anderszins ruimtelijk relevant zijn, concreet te bestemmen als “Water”. Binnen de doeleindenomschrijving van deze bestemming kan ook de functie ‘waterberging’ worden opgenomen.

De bestemming “Water” is gelet op het voorgaande een geschikt instrument om het ruimtelijk belang van water duidelijk te maken en tevens een geschikte bestemming voor het aanduiden van de waterbergende functie van bestaande waterpartijen. In voorkomende gevallen kan ook aan de oevers van bestaande waterpartijen de bestemming “Water” worden toegekend, bijvoorbeeld wanneer waterberging wordt voorzien door middel van peilverhoging in bestaande recreatieplassen en het daarmee deels onder water zetten van de aangrenzende oevers.

Ook voor waterberging in waterpartijen binnen stedelijk gebied ligt het gebruiken van de bestemming “Water” het meest voor de hand. Er zal immers vrijwel zonder uitzondering sprake zijn van stedelijk water dat niet alleen een waterbergende functie heeft, maar ook een stedenbouwkundige, recreatieve, etc. functie. Het waarborgen van de bergingsfunctie is ook voor deze situaties met toepassing van de bestemming “Water” afdoende geregeld.

Ad 4:

Het in situaties van extreme neerslag tijdelijk parkeren van water in waterbergingsgebieden op land vraagt om een bestemmingsregeling die ontwikkelingen op het gebied van het gebruik en het bebouwen van de betrokken gronden op een wijze, die het bergen en afvoeren van water frustreert, uitsluit.

Wanneer aan gronden de (dubbel)bestemming “Primair Waterberging” wordt toegekend, prevaleert deze bestemming boven de andere op de betreffende gronden rustende bestemming(en). Gebruik van deze dubbelbestemming geeft dus aan dat voor de betreffende gronden de functie ‘waterberging’ de belangrijkste is. De overige op grond van de doeleindenomschrijving in de onderliggende bestemming(en) toegelaten functies zijn ondergeschikt aan de waterbergingsfunctie. De overige toegelaten functies mogen niet leiden tot het belemmeren van de primaire functie, namelijk de berging en afvoer van water.

Adviesrol waterbeheerders

In de eerste plaats spelen de waterbeheerders binnen het bestemmingsplantraject een cruciale –en in de ruimtelijke ordeningswetgeving verankerde– rol door middel van de watertoets. Bij het opstellen van een bestemmingsplan dient rekening te worden gehouden met de ruimtelijke eisen van waterkwaliteit en –kwantiteit. De waterbeheerders vervullen bij de voorbereiding van een nieuw bestemmingsplan dan ook een adviserende én toetsende rol.

Daarnaast kan in het bestemmingsplan zelf een adviserende rol aan de waterbeheerders worden toegekend. In de bestemmingssystematiek die aan de voorbeeldvoorschriften ten grondslag ligt is dat bijvoorbeeld het geval bij de beoordeling van aanvragen om aanlegvergunningen (voor zover daarbij uiteraard een belang aan de orde is waar advisering door de waterbeheerder relevant is). Het consulteren van de waterbeheerder is daarbij in de voorschriften dwingend voorgeschreven.

Een zelfde adviesrol wordt aan de waterbeheerders toegekend waar het gaat om de toepassing van binnenplanse vrijstellingsbevoegdheden (ex artikel 15 WRO): een dergelijke vrijstelling wordt niet verleend alvorens aan de waterbeheerder advies is gevraagd eventuele waterhuishoudkundige consequenties. Uiteraard kan van een dergelijke adviesrol geen sprake zijn in die gevallen waarin uit de wet c. q. de jurisprudentie een plicht tot het verlenen van vrijstelling –van gebruiksvoorschriften– volgt, zoals bij toepassing van de ‘toeverformule’. Daar gaat het immers zoals gezegd niet om een vrijstellingsbevoegdheid maar om een vrijstellingsplicht: de betreffende vrijstelling dient verleent te worden ongeacht het standpunt ter zake van de waterbeheerder. Deze laatste situatie doet zich relatief zelden voor.

Artikel [...] Water (WA)

1. Doeleindenomschrijving

De op de plankaart voor “Water” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. de waterberging;
- b. de waterhuishouding;
- c. waterpartijen en waterlopen;
- d. het behoud, herstel en ontwikkeling van natuur-, ecologische -en landschappelijke waarden;
- e. groenvoorzieningen;
met daaraan ondergeschikt:
- f. de water- en oeverrecreatie;
- g. oeververbindingen;
- h. aanlegplaatsen;

2. Voor zover de in lid 1 bedoelde gronden op de plankaart tevens zijn aangewezen voor de (dubbel)bestemmingen:

- “Waterberging”;
- “Waterkering”;
- “Leidingen”;

is het bepaalde in artikel [...] (Waterberging) primair van toepassing, het bepaalde in artikel [...] (Waterkering) secundair en het bepaalde in artikel [...] (Leidingen) tertiair.

Bouwvoorschriften

Gebouwen

3. Op deze gronden mogen géén gebouwen worden gebouwd.

Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

4. Op deze gronden mogen uitsluitend ten behoeve van de bestemming bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met dien verstande dat:

- a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, niet meer mag bedragen dan 4,00 meter;
- b. voor oeververbindingen een minimale doorvaarthoogte geldt van 1,00 meter, gemeten ten opzichte van het gemiddelde waterpeil ter plaatse.

Nadere eisen

5. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd nadere eisen te stellen omtrent de plaats en afmetingen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, in verband met het waarborgen van de waterbergende functie van gronden.

6. Vrijstellingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in ... met dien verstande dat:

- a. ...;
- b. ...;
- c.

7. Burgemeester en wethouders verlenen de in lid 6 bedoelde vrijstelling niet alvorens bij de waterbeheerder advies is ingewonnen omtrent de vraag of door het verlenen van de vrijstelling het waterhuishoudkundig belang niet onevenredig wordt aangetast alsmede omtrent eventueel aan de vrijstelling te verbinden voorwaarden.

Gebruiksvoorschriften

8. Het is verboden de gronden en bouwwerken te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming.
9. Tot gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend het gebruiken of laten gebruiken van de gronden als stort- en/of opslagplaats voor grond en/of afval, anders dan voor normaal gebruik.

Vrijstelling gebruiksvoorschriften

10. Burgemeester en wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in lid 8 indien strikte toepassing van het verbod zou leiden tot beperkingen van het meest doelmatige gebruik die niet door dringende redenen worden gerechtvaardigd.

Aanlegvergunning

11. Het is verboden op of in de gronden als bedoeld in lid 1 zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren of te doen uitvoeren:
- a. het aanleggen van oppervlakteverhardingen;
 - b. het aanplanten van bomen en/of houtgewas;
 - c. het kappen en/of rooien van bomen en/of houtgewas;
 - d. het dempen, graven, vergraven, verleggen, afdammen of herprofiëren van waterlopen, watergangen en/of waterpartijen;
 - e. het aanbrengen van voorzieningen, waaronder afschermende materialen;
 - f. het afgraven, egaliseren en/of ophogen van gronden.
12. Het in lid 11 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die:
- a. het normale beheer of onderhoud betreffen;
 - b. reeds in uitvoering zijn of aanwezig zijn op het tijdstip waarop dit plan rechtskracht verkrijgt;
 - c. reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning;
 - d. de aanleg van natuurvriendelijke oevers betreffen.
13. De in lid 11 bedoelde vergunning wordt slechts verleend indien en voor zover:
- a. er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de natuurwaarden, landschappelijke - en/of cultuurwaarden van de gronden;
 - b. er geen sprake is van een onevenredige aantasting van de waterhuishoudkundige situatie met betrekking tot de waterkwaliteit en -kwantiteit.
14. Burgemeester en wethouders verlenen de in lid 11 bedoelde vergunning voor het dempen, graven, vergraven, verleggen, afdammen of herprofiëren van waterlopen, watergangen en/of waterpartijen niet alvorens bij de waterbeheerder advies is ingewonnen omtrent de vraag of door de ingreep het waterhuishoudkundig belang niet onevenredig wordt aangetast alsmede omtrent eventueel aan de vergunning te verbinden voorwaarden.

Strafbepaling

15. Overtreding van het bepaalde in de leden 8 en 11 wordt aangemerkt als een strafbaar feit in de zin van artikel 1a, onder 2, van de Wet op de economische delicten.

Artikel [...] Agrarisch – Landschappelijke Waarden (A-LW)

1 Doeleindenomschrijving

De op de plankaart voor “Agrarisch-Landschappelijke Waarden” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. de bedrijfsuitoefening van grondgebonden agrarische bedrijven;
- b. de bedrijfsuitoefening van niet-grondgebonden agrarische bedrijven, voor zover deze al voorkomen op het tijdstip waarop het plan rechtskracht verkrijgt;
- c. de instandhouding en ontwikkeling van ter plaatse voorkomende dan wel aan deze gronden eigen landschapswaarden;
- d. extensief recreatief medegebruik voor zover de sub c. bedoelde waarden en/of belangen daardoor niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast;
- e. ter plaatse van de nadere aanduiding ‘(...)’ op de plankaart: de –tijdelijke- waterberging;
- f. (...);

Bouwvoorschriften

2. Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

- a. gebouwen;
- b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

3. Gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, als bedoeld in het tweede lid mogen uitsluitend binnen de op de plankaart aangegeven bouwvlakken worden gebouwd.

4. *Gebouwen:*

p.m.

5. *Bouwwerken, geen gebouwen zijnde:*

p.m.

6. **Nadere eisen**

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd nadere eisen te stellen omtrent de plaats en afmetingen van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, in verband met het waarborgen van de waterbergende functie van gronden.

7. **Vrijstellingsbevoegdheid**

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in ... met dien verstande dat:

- a. ...;
- b. ...;
- c.

8. Burgemeester en wethouders verlenen de in lid 7 bedoelde vrijstelling niet alvorens bij de waterbeheerder advies is ingewonnen omtrent de vraag of door het verlenen van de vrijstelling het waterhuishoudkundig belang niet onevenredig wordt aangetast alsmede omtrent eventueel aan de vrijstelling te verbinden voorwaarden.

Gebruiksvoorschriften

9. Het is verboden de gronden en/of bouwwerken te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming.
10. Tot gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in elk geval gerekend:
- het gebruiken of laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken op een wijze die leidt tot onevenredige aantasting van de in lid 1, sub c., bedoelde waarden;
 - het gebruiken of laten gebruiken van vrijstaande bijgebouwen ten behoeve van bewoning;
 - het gebruiken of laten gebruiken van gronden op een wijze die leidt tot het belemmeren van de tijdelijke berging van water.

Vrijstelling gebruiksvoorschriften

11. Burgemeester en wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in lid 9 indien strikte toepassing van het verbod zou leiden tot beperkingen van het meest doelmatige gebruik die niet door dringende redenen worden gerechtvaardigd.

Aanlegvergunning

12. Het is verboden op of in de gronden als bedoeld in lid 1 zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren of te doen uitvoeren:
- het aanleggen van oppervlakteverhardingen;
 - het aanplanten van bomen en/of houtgewas;
 - het kappen en/of rooien van bomen en/of houtgewas;
 - het dempen, graven, vergraven, verleggen, afdammen of herprofilieren van waterlopen, watergangen en/of waterpartijen;
 - het scheuren van grasland;
 - het diepploegen en/of diepwoelen van de bodem;
 - het wijzigen van de grondsamenstelling en/of het aanbrengen van voorzieningen, waaronder afschermende materialen, ten behoeve van paardenbakken;
 - het afgraven, egaliseren en/of ophogen van gronden.
13. Het in lid 12 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die:
- het normale beheer of onderhoud betreffen;
 - reeds in uitvoering zijn of aanwezig zijn op het tijdstip waarop dit plan rechtskracht verkrijgt;
 - reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning;
 - de aanleg van natuurvriendelijke oevers betreffen.
14. De in lid 12 bedoelde vergunning wordt slechts verleend indien en voor zover:
- er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de natuurwaarden, landschappelijke – en/of cultuurwaarden van de gronden;

- b. er geen sprake is van een onevenredige aantasting van de waterhuishoudkundige situatie met betrekking tot de waterkwaliteit en –kwantiteit.
15. Burgemeester en wethouders verlenen de in lid 12 bedoelde vergunning voor het dempen, graven, vergraven, verleggen, afdammen of herprofilen van waterlopen, watergangen en/of waterpartijen niet alvorens bij de waterbeheerder advies is ingewonnen omtrent de vraag of door de ingreep het waterhuishoudkundig belang niet onevenredig wordt aangetast alsmede omtrent eventueel aan de vergunning te verbinden voorwaarden.

Strafbepaling

16. Overtreding van het bepaalde in de leden 9 en 12 wordt aangemerkt als een strafbaar feit in de zin van artikel 1a, onder 2, van de Wet op de economische delicten.

Artikel [...] Agrarisch – Landschappelijke - en Natuurwaarden (A-LNW)

1. Doeleindenomschrijving

De op de plankaart voor “Agrarisch – Landschappelijke – en Natuurwaarden” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. de bedrijfsuitoefening van grondgebonden agrarische bedrijven;
- b. de bedrijfsuitoefening van niet-grondgebonden agrarische bedrijven, voor zover deze voorkomen op het tijdstip waarop het plan rechtskracht verkrijgt;
- c. de instandhouding en ontwikkeling van ter plaatse voorkomende dan wel aan deze gronden eigen landschappelijke- en natuurwaarden en in het bijzonder de instandhouding van de habitats van weidevogels;
- d. extensief recreatief medegebruik voor zover de onder sub c. bedoelde waarden en/of belangen daardoor niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast;
- e. ter plaatse van de nadere aanduiding ‘(...)’ op de plankaart: de –tijdelijke- waterberging;
- f. (...).

Bouwvoorschriften

2. Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:
- a. gebouwen;
 - b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

3. Gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, als bedoeld in het tweede lid mogen uitsluitend binnen de op de plankaart aangegeven bouwvlakken worden gebouwd.

Gebouwen:

4. p.m.

Bouwwerken, geen gebouwen zijnde:

5. p.m.

Nadere eisen

6. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd nadere eisen te stellen omtrent de plaats en afmetingen van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, in verband met het waarborgen van de waterbergende functie van gronden.

Vrijstellingsbevoegdheid

7. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in ... met dien verstande dat:
- a. ...;
 - b. ...;
 - c.
8. Burgemeester en wethouders verlenen de in lid 7 bedoelde vrijstelling niet alvorens bij de waterbeheerder advies is ingewonnen omtrent de vraag of door het verlenen van de vrijstelling het waterhuishoudkundig belang niet onevenredig wordt aangetast alsmede omtrent eventueel aan de vrijstelling te verbinden voorwaarden.

Gebruiksvoorschriften

9. Het is verboden de gronden en/of bouwwerken te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming.
10. Tot gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:
- a. het gebruiken of laten gebruiken van gronden en/of bouwwerken op een wijze die leidt tot onevenredige aantasting van de in lid 1, sub c., bedoelde waarden;
 - b. het gebruiken of laten gebruiken van vrijstaande bijgebouwen ten behoeve van bewoning;
 - c. het gebruiken of laten gebruiken van gronden op een wijze die leidt tot het belemmeren van de tijdelijke berging van water.

Vrijstelling gebruiksvoorschriften

11. Burgemeester en wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in lid 9 indien strikte toepassing van het verbod zou leiden tot beperkingen van het meest doelmatige gebruik die niet door dringende redenen worden gerechtvaardigd.

Aanlegvergunning

12. Het is verboden op of in de gronden als bedoeld in lid 1 zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren of te doen uitvoeren:
- a. het aanleggen van oppervlakteverhardingen;
 - b. het aanplanten van bomen en/of houtgewas;
 - c. het kappen en/of rooien van bomen en/of houtgewas;
 - d. het dempen, graven, vergraven, verleggen, afdammen of herprofilen van waterlopen, watergangen en/of waterpartijen;
 - e. het scheuren van grasland;
 - f. het diepploegen en/of diepwoelen van de bodem;
 - g. het wijzigen van de grondsamenstelling en/of het aanbrengen van voorzieningen, waaronder afschermdende materialen, ten behoeve van paardenbakken;
 - h. het afgraven, egaliseren en/of ophogen van gronden.

13. Het in lid 12 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die:
- het normale beheer of onderhoud betreffen;
 - reeds in uitvoering zijn of aanwezig zijn op het tijdstip waarop dit plan rechtskracht verkrijgt;
 - reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning;
 - de aanleg van natuurvriendelijke oevers betreffen.
14. De in lid 12 bedoelde vergunning wordt slechts verleend indien en voor zover:
- er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de natuurwaarden, landschappelijke – en/of cultuurwaarden van de gronden;
 - er geen sprake is van een onevenredige aantasting van de waterhuishoudkundige situatie met betrekking tot de waterkwaliteit en –kwantiteit.
15. Burgemeester en wethouders verlenen de in lid 12 bedoelde vergunning voor het dempen, graven, vergraven, verleggen, afdammen of herprofilen van waterlopen, watergangen en/of waterpartijen niet alvorens bij de waterbeheerder advies is ingewonnen omtrent de vraag of door de ingreep het waterhuishoudkundig belang niet onevenredig wordt aangetast alsmede omtrent eventueel aan de vergunning te verbinden voorwaarden.
- Strafbepaling**
16. Overtreding van het bepaalde in de leden 9 en 12 wordt aangemerkt als een strafbaar feit in de zin van artikel 1a, onder 2, van de Wet op de economische delicten.

Artikel [..] Primair Waterberging

1. **Doeleindenomschrijving**
De op de plankaart voor “Primair Waterberging” aangewezen gronden zijn primair bestemd voor:
- de waterberging;
 - de waterhuishouding;
2. Secundair zijn de gronden als bedoeld in lid 1, voor zover dit op de plankaart nader is aangegeven, mede bestemd voor de doeleinden als omschreven in artikel [..].
- Bouwvoorschriften**
3. *Gebouwen*
Op deze gronden mogen géén gebouwen worden gebouwd.
- Bouwwerken, geen gebouwen zijnde*
4. Op deze gronden mogen uitsluitend ten behoeve van bestemming bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met dien verstande dat de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, niet meer mag bedragen dan 5,00 meter, gemeten ten opzichte van het aansluitende afgewerkte maaiveld.

Vrijstelling van bouwvoorschriften

5. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in lid 3 ten behoeve van het bouwen van bouwwerken ten behoeve van de in lid 2 genoemde bestemmingen, conform het bepaalde in de bouwvoorschriften van de onderscheiden bestemmingen, indien en voor zover de belangen die samenhangen met de waterberging hierdoor niet onevenredig worden geschaad.
6. Burgemeester en wethouders verlenen de in lid 5 bedoelde vrijstelling niet alvorens bij de waterbeheerder advies is ingewonnen omtrent de vraag of door het verlenen van de vrijstelling het waterhuishoudkundig belang niet onevenredig wordt aangetast alsmede omtrent eventueel aan de vrijstelling te verbinden voorwaarden.

Nadere eisen

7. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd nadere eisen te stellen omtrent de plaats en de afmetingen van bebouwing in verband met:
 - a. het waarborgen van de waterbergende functie van gronden
 - b. de aansluiting aan structurele groenelementen en waterelementen;
 - c. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Gebruiksvoorschriften

8. Het is verboden de gronden en bouwwerken te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming.

Vrijstelling gebruiksvoorschriften

9. Burgemeester en wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in lid 8 indien strikte toepassing van het verbod zou leiden tot beperkingen van het meest doelmatige gebruik die niet door dringende redenen worden gerechtvaardigd.

Aanlegvergunning

10. Het is verboden op of in de gronden als bedoeld in lid 1 zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren of te doen uitvoeren:
 - a. het aanleggen van oppervlakteverhardingen;
 - b. het aanplanten van bomen en/of houtgewas;
 - c. het kappen en/of rooien van bomen en/of houtgewas;
 - d. het dempen, graven, vergraven, verleggen, afdammen of herprofilen van waterlopen, watergangen en/of waterpartijen;
 - e. het scheuren van grasland;
 - f. het diepploegen en/of diepwoelen van de bodem;
 - g. het wijzigen van de grondsamenstelling en/of het aanbrengen van voorzieningen, waaronder afschermende materialen, ten behoeve van paardenbakken;
 - h. het afgraven, egaliseren en/of ophogen van gronden.

11. Het in lid 10 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die:
 - a. het normale beheer of onderhoud betreffen;
 - b. reeds in uitvoering zijn of aanwezig zijn op het tijdstip waarop dit plan rechtskracht verkrijgt;
 - c. reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning;
 - d. de aanleg van natuurvriendelijke oevers betreffen.
 12. De in lid 10 bedoelde vergunning wordt slechts verleend indien en voor zover:
 - a. er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de natuurwaarden, landschappelijke – en/of cultuurwaarden van de gronden;
 - b. er geen sprake is van een onevenredige aantasting van de waterhuishoudkundige situatie met betrekking tot de waterkwaliteit en –kwantiteit.
 13. Burgemeester en wethouders verlenen de in lid 10 bedoelde vergunning voor het dempen, graven, vergraven, verleggen, afdammen of herprofilen van waterlopen, watergangen en/of waterpartijen niet alvorens bij de waterbeheerder advies is ingewonnen omtrent de vraag of door de ingreep het waterhuishoudkundig belang niet onevenredig wordt aangetast alsmede omtrent eventueel aan de vergunning te verbinden voorwaarden.
- Strafbepaling**
14. Overtreding van het bepaalde in de leden 8 en 10 wordt aangemerkt als een strafbaar feit in de zin van artikel 1a, onder 2, van de Wet op de economische delicten.

Bijlage 2

- Kaart 1: beleidskaart waterbergingsgebieden
- Kaart 2.1 t/m 2.6: de gehele waterbergingsoplossing per regio
- Kaart 3: verschillenkaart waarop de voorlopige waterbergingsgebieden uit het streekplan 2005 worden vergeleken met de definitieve waterbergingsgebieden in deze streekplanuitwerking.

